

ΑΜΟΡΓΟΡΑΜΑ: Καθαρές ακτές, περισσότερα ψάρια, υγιές περιβάλλον

Μια πρωτοποριακή και μοναδική για τα ευρωπαϊκά δεδομένα -από τα κάτω- πρωτοβουλία, που ξεκίνησαν οι αλιείς της Αμοργού και συγκεκριμένα ο Επαγγελματικός Αλιευτικός Σύλλογος Αμοργού "Η Χοζοβιώτισσα" με την υποστήριξη του Δήμου Αμοργού, του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, του Cyclades Preservation Fund (CPF) και του Blue Marine Foundation (BMF), δείχνοντας τον δρόμο για το μέλλον των θαλασσών μας, της αλιείας αλλά και της διατροφής των επόμενων γενεών.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

«Θέλω ο εγγονός μου να έχει ψάρια να φάει. Γιατί σε λίγο μπορεί να μην υπάρχουν πια ψάρια» είναι τα λόγια του Αμοργιανού ψαρά, Δημήτρη Βεκρή. Από το 2010, οι επαγγελματίες ψαράδες της Αμοργού, άρχισαν να βλέπουν τα ψάρια αλλά και το εισόδημά τους να μειώνεται χρόνο με τον χρόνο, ενώ παρατηρούσαν ότι οι βορινές, απρόσιτες από την ξηρά, παραλίες του νησιού μετατρέπονταν σε σκουπιδότοποι. Το 2014, ο Σύλλογος των αλιέων αποφάσισε να πάρει την κατάσταση στα χέρια του και να αναλάβει δράση. Οι ψαράδες συμφώνησαν σε ένα σχέδιο διαχείρισης με στόχο όχι μόνο τη βιωσιμότητα του επαγγέλματός τους αλλά και την αντιμετώπιση της υπεραλίευσης και την καταπολέμηση της θαλάσσιας ρύπανσης. Έτσι, το 2019, γεννήθηκε το ΑΜΟΡΓΟΡΑΜΑ: το όραμα των Αμοργιανών ψαράδων για καθαρές θάλασσες, γεμάτες ζωή, γεμάτες ψάρια.

Από το 2020 που ξεκίνησαν ενεργά τις δράσεις εθελοντικού καθαρισμού οι αλιείς α. πραγματοποίησαν 38 δράσεις συλλογής σκουπιδιών, αυτό σημαίνει 38 λιγότερες ημέρες ψαρέματος κατά την περίοδο αναπαραγωγής των ψαριών β. συνέλεξαν περισσότερες από 1200 μεγάλες σακούλες απορριμμάτων και αμέτρητα πολύ μεγάλα αντικείμενα γ. έστειλαν περισσότερους από 15 τόνους πλαστικού για ανακύκλωση, όπου το 60-65% θα καταφέρει να ανακυκλωθεί δ. ανακύκλωσαν 3 τόνους δίχτυα και σχοινιά!

ΠΥΛΩΝΕΣ ΜΙΑΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΡΟΤΥΠΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Η πρωτοβουλία απαρτίζεται από τους εξής τέσσερις πυλώνες:

-Πρώτον, παύση της αλιείας κατά τους μήνες Απρίλιο και Μάιο, τους πιο σημαντικούς μήνες για την αναπαραγωγή των ψαριών.

-Δεύτερον, οι αλιείς, τους δύο αυτούς μήνες, εργάζονται για τον καθαρισμό των ακτών που δεν είναι εύκολα προσβάσιμες από την ξηρά.

-Τρίτον, οι αλιείς αντικαθιστούν σταδιακά τα εργαλεία τους με πιο φιλικά για το θαλάσσιο περιβάλλον. Υιοθετούν, για παράδειγμα, μεγαλύτερο μέγεθος διχτύων και αγκιστριών για την αποφυγή σύλληψης νεαρών ψαριών.

-Ο τέταρτος και κρίσιμότερος πυλώνας είναι η δημιουργία τριών θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών κατά μήκος της ακτογραμμής της νήσου Αμοργού - ζώνες δηλαδή όπου θα απαγορεύεται το ψάρεμα προκειμένου να ενισχυθεί η αναπαραγωγή των ψαριών.

ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΜΕ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Η Πρωτοβουλία αυτή είναι σε απόλυτη εναρμόνιση με την Προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θαλάσσιας Αλιείας (ΕΤΘΑ) για την εφαρμογή της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΛΠ) για στήριξη της μικρής παράκτιας αλιείας, το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης για την αλιεία μικρής κλίμακας στη Μεσόγειο και τη Μαύρη Θάλασσα (Regional Plan of Action for Small Scale

Fisheries RPOA-SSF) και την στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα (με ορίζοντα το 2030), που θέτει ως στόχο την προστασία του 30 % της ξηράς και της θάλασσας της ΕΕ έως το 2030.

ΣΥΜΠΡΑΞΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ, ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ, ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ, ΑΛΙΕΩΝ

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ΑΜΟΡΓΟΡΑΜΑ, της πρωτοβουλίας δηλαδή των μικρών παράκτιων αλιείων της Αμοργού για υγιή αποθέματα και θάλασσες χωρίς πλαστικά, υπογράφηκε το 2022 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ εμπλεκόμενων φορέων (Επαγγελματικός Σύλλογος Αλιέων Αμοργού, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, CPF, BMF), αρμόδιων αρχών και υπουργείων (Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γενική Γραμματεία Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου, Δήμος Αμοργού) για την επιστημονική τεκμηρίωση δημιουργίας Περιοχών Περιορισμού Αλιείας και την προώθηση της πρωτοβουλίας σε περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Κύριος σκοπός είναι την διασφάλιση υγιών αποθεμάτων αλλά και οικονομικής βιωσιμότητας των αλιείων, με παράλληλη προστασία σημαντικών οικοτόπων και ειδών.

Το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΓΠΑ) με βάση τις οδηγίες της Γενικής Διεύθυνσης Αλιείας του ΥΠΑΑΤ, ανέλαβε την εκπόνηση της αλιευτικής μελέτης για τη νήσο Αμοργό με σκοπό την ανεύρεση και υπόδειξη οριοθέτησης θεμελιωδών ενδιατημάτων και περιοχών περιορισμού αλιείας (ΠΠΑ) για τα είδη στόχος του αλιευτικού στόλου που δραστηριοποιείται στην περιοχή. Επιπλέον, η μελέτη προτείνει εναλλακτικά μέτρα διαχείρισης και προστασίας για την ανάπτυξη βιώσιμης παράκτιας αλιείας στη νήσο Αμοργό.

Η μελέτη χρηματοδοτήθηκε από ιδιωτικούς πόρους (Blue Marine Foundation & Cyclades Preservation Fund) γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία συμπράξεων μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων Φορέων για την διασφάλιση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας μέσω οριοθέτησης Περιοχών Περιορισμού Αλιείας από την Ελληνική Πολιτεία.

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΑΛΙΕΙΑΣ - ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΦΥΛΑΞΗΣ

Η αλιευτική μελέτη του ΓΠΑ κατατέθηκε τον Δεκέμβριο του 2023 στη Γενική Διεύθυνση Αλιείας του ΥΠΑΑΤ και τον Ιανουάριο του 2024 παρουσιάστηκε σε ειδική εκδήλωση στην Αθήνα παρουσία επιστημόνων και στελεχών της διοίκησης του ΥΠΑΑΤ. Πλέον αναμένεται η επίσημη ανακοίνωση από πλευράς ΥΠΑΑΤ σχετικά με την θεσμοθέτηση των προτεινόμενων Περιοχών Περιορισμού Αλιείας περίξ της Αμοργού που θα συμβάλλει τόσο στην ενθάρρυνση επιπλέον αλιευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα να ακολουθήσουν το παράδειγμα των Αμοργιανών ψαράδων, όσο εν τέλει και στη δέσμευση της Ελλάδας για θεσμοθέτηση ΘΠΠ έως το 2030 (30-30).

Επιπλέον, η ομάδα εργασίας της πρωτοβουλίας ΑΜΟΡΓΟΡΑΜΑ βρίσκεται ήδη σε επικοινωνία με την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα (2021-2027) του ΥΠΑΑΤ για να μπορέσει να υπαχθεί σε χρηματοδότηση από το ΠΑΛΥΘ, το ειδικό Διαχειριστικό Σχέδιο που θα καταρτιστεί και ακολουθήσει της θεσμοθέτησης των περιοχών για την Αμοργό, συμπεριλαμβανομένης της επιστημονικής παρακολούθησης και του σχεδίου φύλαξης των προστατευόμενων περιοχών της Αμοργού.

Ειδικά για τα θέματα φύλαξης στη θάλασσα, η συμβολή του ΥΝΑΝΠ και ειδικά του Λιμενικού Σώματος/Ελληνικής Ακτοφυλακής θα είναι κομβική καθώς έχει τις σχετικές αρμοδιότητες στον έλεγχο και την επιβολή της αλιευτικής νομοθεσίας, οπότε και μέλημα της ομάδας της πρωτοβουλίας ΑΜΟΡΓΟΡΑΜΑ (Σύλλογος Αλιέων Αμοργού, ΓΠΑ, CPF, BMF) το επόμενο διάστημα θα είναι η και επέκταση του Μνημονίου Συνεργασίας με την συμμετοχή του ΥΝΑΝΠ, ειδικά για την εφαρμογή των χωρικών και χρονικών αλιευτικών περιορισμών, όταν αυτοί θεσμοθετηθούν.

[ΔΕΙΤΕ ΤΟ ΣΥΝΤΟΜΟ ΒΙΝΤΕΟ ΕΔΩ](#)